

ชื่อเรื่อง : การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้วิจัย : ผศ.สุวิมล จุลวานิช และ ผศ. ดร. นพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
พ.ศ. : 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ สาขาวิชาและชั้นปีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ในสาขาวิชาการโรงแรม สาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ในปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านดี ด้านเก่งและด้านสุข ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และ Least-Significant Difference

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับปกติ
2. นักศึกษามีระดับความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติทั้งในด้านดี ด้านเก่งและด้านสุข
3. นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและในรายด้านอยู่ในระดับปกติและไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบย่อยด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
4. นักศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและในรายด้านอยู่ในระดับปกติและไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีระดับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปกติ ยกเว้นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในด้านการควบคุมตนเองสูงกว่าปกติ และพบว่าชั้นปีการศึกษาที่ต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ยกเว้นองค์ประกอบด้านสุขไม่พบความแตกต่าง

Title : A STUDY OF STUDENTS EMOTIONAL QUOTIENT (EQ)
AT THE FACULTY OF LIBERAL ARTS, RAJAMANGALA
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY PHRANAKHON

Researcher : Asst. Prof. Suwimol Chulwanich and Asst. Prof. Dr.
Nopmanee Rittikulsithichai

Year : 2013

ABSTRACT

This research aimed to study and compare the Emotional Quotient (EQ) of the undergraduate students of the faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Pranakhon. The comparison was done with all aspects of the emotional quotient and also with each category within each aspect of them classifying according to variables determined such as the sex of the students, the divisions of the students and their year of study. The samples were students in all four years and all of divisions of the faculty namely the Hotel Division, the Tourism Division and the English for International Division. The data were collected in academic year 2013 and the research instrument was derived from the Emotional Quotient Evaluation Form of Department of Mental Health, Ministry of Public Health which included three main aspects: the good aspect, the smart aspect and the happy aspect. The data were analyzed with descriptive statistics and One-way ANOVA.

The results were as follows:

1. The Emotional Quotient of the whole students was normal in all aspects.
2. The Emotional Quotient of the whole students was normal in each aspect: the good aspect, the smart aspect and the happy aspect.
3. The Emotional Quotient of male students and that of female students were normal, and not significantly different, except the responsibility of female students which was significant at the level of 0.5.
4. The Emotional Quotient of the students from different divisions was normal and not significantly different.
5. The Emotional Quotient of the students who were in different academic year was normal in all aspects. However, the Emotional Quotient of the first year students in self-controlling was higher than the others. It was found that the results of the students from different year were significant at the level of 0.5 but the result in the happy aspect was not significantly different.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้คณะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในการสนับสนุนให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ ระวีวรรณ ธรณี คณาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล ในการตรวจสอบให้คำแนะนำ ปรีक्षाและให้ความช่วยเหลือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และน้อมรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ที่ประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้วิจัย

ผศ.สุวิมล จุลวานิช
ผศ. ดร. นพมณี ฤทธิกุลสิทธิชัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพประกอบ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความเป็นมาของความฉลาดทางอารมณ์	7
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	8
แนวคิดและองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์	8
ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์	13
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์	14
แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	17
การวัดความฉลาดทางอารมณ์	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	67
ภาคผนวก ข ประวัติผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัย	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง	28
ตารางที่ 3.2 ช่วงค่าคะแนน	30
ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทั่วไป ของนักศึกษา	33
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และรายด้าน	34
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ	35
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชา	36
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามชั้นปี	38
ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ	40
ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านย่อย ด้านควบคุมตนเอง จำแนกตามสาขาวิชา	41
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านย่อย ด้านเห็นใจผู้อื่น จำแนกตามสาขาวิชา	41
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ด้านย่อย รับผิดชอบ จำแนกตามสาขาวิชา	41
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย มีแรงจูงใจ จำแนกตามสาขาวิชา	42
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ตัดสินและแก้ปัญหา จำแนกตามสาขาวิชา	42
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย สัมพันธภาพ จำแนกตามสาขาวิชา	43
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ภูมิใจในตนเอง จำแนกตามสาขาวิชา	43
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย พอใจในชีวิต จำแนกตามสาขาวิชา	44
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ความสุขสงบทางใจ จำแนกตามสาขาวิชา	44
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี จำแนกตามสาขาวิชา	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง จำแนกตามสาขาวิชา	45
ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสุข จำแนกตามสาขาวิชา	45
ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวม จำแนกตามสาขาวิชา	46
ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ควบคุมตนเอง จำแนกตามชั้นปี	46
ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย เห็นใจผู้อื่น จำแนกตามชั้นปี	46
ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย เห็นใจผู้อื่น จำแนกตามชั้นปี	47
ตารางที่ 4.23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ความรับผิดชอบ จำแนกตามชั้นปี	47
ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย รับผิดชอบ จำแนกตามชั้นปี	48
ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย มีแรงจูงใจ จำแนกตามชั้นปี	48
ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ตัดสินและแก้ปัญหา จำแนกตามชั้นปี	49
ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย สัมพันธภาพ จำแนกตามชั้นปี	49
ตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย สัมพันธภาพ จำแนกตามชั้นปี	50
ตารางที่ 4.29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ภูมิใจในตนเอง จำแนกตามชั้นปี	50
ตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย พอใจในชีวิต จำแนกตามชั้นปี	51
ตารางที่ 4.31 การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย พอใจในชีวิต จำแนกตามชั้นปี	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านย่อย ความสุขสงบทางใจ จำแนกตามชั้นปี	52
ตารางที่ 4.33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี จำแนกตามชั้นปี	52
ตารางที่ 4.34 การวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี จำแนกตามชั้นปี	52
ตารางที่ 4.35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง จำแนกตามชั้นปี	53
ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง จำแนกตามชั้นปี	53
ตารางที่ 4.37 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ ด้านสุข จำแนกตามชั้นปี	54
ตารางที่ 4.38 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวม จำแนกตามชั้นปี	54
ตารางที่ 4.39 การวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวม จำแนกตามชั้นปี	54

(ณ)

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1 ลักษณะของการเรียนรู้ทางอารมณ์ของบุคคลเพื่อสร้างความฉลาดทางอารมณ์ 16